

INZICHT IN DE KRACHT VAN MENSEN: DE OMGEKEERDE DRIEHOEK

Een nieuwe manier om naar macht te kijken

Deze tekst is een vertaling en herwerking van [Understanding People Power: the Upside-Down Triangle](#), een gereedschap ontwikkeld door 350.org.

‘In hun eentje kunnen heersers geen belastingen innen, repressieve wetten en regels handhaven, treinen op tijd laten rijden, nationale begrotingen opstellen, het verkeer regelen, havens beheren, geld drukken, wegen repareren, markten van voedsel voorzien, staal maken, raketten bouwen, politie en leger opleiden, postzegels uitgeven of zelfs maar een koe melken.

Mensen verlenen deze diensten aan de heerser via een verscheidenheid aan organisaties en instellingen. Als de mensen zouden stoppen met het leveren van deze vaardigheden, zou de heerser niet kunnen regeren.’

uit: De politiek van geweldloze actie, Gene Sharp

Traditionele macht

Traditionele macht wordt vaak voorgesteld als een piramide, waar macht van boven naar beneden stroomt. Een conciërge krijgt bevelen van een locatiemanager, die weer bevelen krijgt van een regiomanager, enzovoort - helemaal tot aan een CEO of staatshoofd aan de top van de piramide. In die manier van kijken naar macht, gebeurt sociale verandering wanneer we ofwel de mensen aan de top vervangen (bijvoorbeeld door verandering van regime of door te stemmen) ofwel in staat zijn om de top te overtuigen om hun manieren te veranderen (bijvoorbeeld door hen op te voeden via een grote publieke verontwaardiging).

Dit is echter geen grassroots manier om naar macht te kijken: de macht blijft bijvoorbeeld in handen van de oliemaatschappijen en de rest van ons kan slechts smeken of ze het juiste willen doen.

We hebben een nieuwe manier nodig om de macht te bekijken. Een grassroots aanpak ziet macht als iets wat opwaarts stroomt: dit is wat we de omgekeerde driehoek noemen.

Onrechtvaardige macht

In deze manier van kijken naar macht, is de bestuurder van een oliemaatschappij of een staatshoofd inherent instabiel.

Net als een omgekeerde driehoek is onrechtvaardige macht en gezag onstabiel en kan gemakkelijk omvallen. Om dit te voorkomen zijn zij afhankelijk van steunpunten die hen overeind houden - wij noemen ze steunpilaren.

Bestuurders in de oliesector zijn bijvoorbeeld niet alleen afhankelijk van hun managers, maar ook van andere steunpilaren, zoals de aandeelhouders van het bedrijf, de secretarissen die hun agenda's bijhouden, de technici die hun mobiele telefoons en e-mail operationeel houden, de conciërges die hun kantoren schoonmaken, hun limousine chauffeurs, vrachtwagenchauffeurs en scheepskapiteins die hun olie vervoeren, journalisten die hun mensenrechtenschendingen niet aan het licht brengen, ingenieurs en aannemers die de wegen maken waar de vrachtwagens van de oliemaatschappijen over rijden, klanten die hun producten kopen, enzovoort.

Door al deze acties geven individuen (ongemerkt) legitimiteit aan de oliemaatschappijen - en steunen zij hen, waardoor zij kunnen doorgaan met hun destructieve praktijken. Een campagne uit de jaren zeventig illustreert dit. De regering van de VS stuurde wapens naar de Pakistaanse dictator Yahya Khan, die werden gebruikt om de bevolking van Oost-Pakistan (het huidige Bangladesh) te vermoorden. In deze genocide werden vermoedelijk drie miljoen Oost-Pakistaniërs vermoord.

Een groep Quakers in de Verenigde Staten wilde een verschil maken. Toen zij ontdekten dat sommige van de wapentransporten vanuit havens in hun eigen stad werden ingeladen, kozen zij een dramatische actie om de wapenstroom te stoppen - een zeeblokkade! Een maand lang oefenden zij in het openbaar 'maritieme manoeuvres' in kano's en kajaks voor het oog van de TV-camera's.

Sommige dagen hadden speciale thema's en religieuze leiders, kinderen en ouderen werkten samen in de aanloop naar de aankomst van de gigantische vrachtschepen op weg naar Pakistan. ([Lees meer over de theorie en tactiek van het kajak activisme](#)).

Toen het eerste vrachtschip arriveerde, sprong de groep in hun kano's en roeiboten. De kustwacht haalde hen er onmiddellijk uit, terwijl meerdere fotografen de beste foto probeerden te maken. In de weken daarna speelden ze een kat-en-muisspel waarbij de vrachtschepen de publieke schijnwerpers probeerden te vermijden door hun aankomsttijden te wijzigen of om te varen naar andere havens in de buurt. Maar een belangrijke groep mensen keek naar het verhaal dat zich ontvouwde op tv: de havenarbeiders die de schepen laadden.

De Quakers besloten naar bars te gaan en hen te ontmoeten. De havenarbeiders werden getroffen door de oprechtheid van de Quakers en het gevoel dat dit een historisch moment was. De plaatselijke vakbond van dokwerkers stemde in met de weigering om wapens te laden die naar Pakistan zouden gaan. Het was het begin van het einde voor dit wapentransport.

De plaatselijke havenarbeiders overtuigden de nationale bond om te stoppen met het laden van militaire zendingen naar Pakistan. Met het wegvallen van deze cruciale steunpilaar, kon de regering geen enkele haven aan de Oostkust gebruiken om wapens te sturen. Dit klassieke voorbeeld van burgerlijke ongehoorzaamheid maakte het onbetaalbaar om de wapens te sturen. Spoedig daarna kondigde de federale regering aan dat zij de dictator niet langer zou steunen (het zal geen verbazing wekken dat zij de rol van de activisten niet vermeldde). Zonder een schot te lossen of ook maar één keer te lobbyen, verlegde deze kleine groep activisten de koers van het Amerikaanse imperium. Dat is macht.

People Power

Dit is een andere opvatting van 'people power', van mensen die alleen maar samenwerken om te proberen machthebbers tot verandering te bewegen. In plaats daarvan gebruikt het concept van de omgekeerde driehoek de specifieke strategie van het omvormen van bondgenoten om de macht te destabiliseren. Door onze doelwitten op deze manier te analyseren, zien we misschien nieuwe steunpilaren die we uit het systeem kunnen 'verwijderen' - en kunnen we ook beter analyseren tot welke machtsbronnen we relaties en toegang hebben om verandering af te dwingen.

([Lees hier meer over het in kaart brengen van de macht van je doelwit](#)).

Steunpilaren

Gebruik dit om de macht van je campagne-doelwit te analyseren:

» **Begin met je doelwit in het midden te zetten.**

» **Brainstorm over verschillende steunpilaren.**

Wie geeft steun aan dit doelwit? Zelfs als ze het niet met het doelwit eens zijn (of zich niets aantrekken van hun standpunt), wie zijn dan de mensen die de orders uitvoeren of anderszins een steunpilaar overeind houden? Wees specifiek met de namen van vakbonden, mediaconglomeraten, secretarissen, enzovoort.

» **Eventueel kun je er een paar nemen en er aparte omgekeerde driehoeken van maken met hun eigen steunpilaren.**

Wij zijn Stroomversnellers

Stroomversnellers is een trainerscollectief van ervaren campaigners, organizers, facilitatoren en trainers. We zijn allemaal actief (geweest) bij milieuorganisaties, burgerinitiatieven, vakbonden of anti-racisme initiatieven. Zo hebben we zelf met vallen en opstaan geleerd hoe je een effectieve campagne organiseert, een organisatie opbouwt en sociale verandering tot stand brengt.

We blijven constant bijleren en delen onze kennis en ervaringen graag met anderen. Want de wereld gaat niet vanzelf de goede kant op, integendeel. Alleen met veel en goed voorbereide mensen komt een andere samenleving dichterbij. Daarom ondersteunen wij allerlei groepen die strijden voor sociale en ecologische rechtvaardigheid met advies, strategie/- of brainstormsessies, (actie)trainingen en workshops. Zo kunnen we samen groeien, onze slagkracht vergroten en de wereld verbeteren!

Toolbox voor bewegingen

Deze handleiding is onderdeel van de 'toolbox voor bewegingen'. Deze toolbox bevat nog meer korte digitale handleidingen, met basiskennis over strategie, bewegingsopbouw, actievoeren en organizing. Een goede basis voor de beginnende activist, maar ook verfrissend voor de gevorderde veranderaar.

Wil je 10 weken lang, iedere week een handleiding in je inbox ontvangen? Meld je dan aan voor de toolbox-mailings op stroomversnellers.org/toolbox.

Hier vind je ook alle andere reeds gepubliceerde handleidingen.

Ook wij houden van leren

Dus heb je ideeën om deze handleiding te verbeteren of aan te vullen met jouw ervaringen? Laat het ons weten!

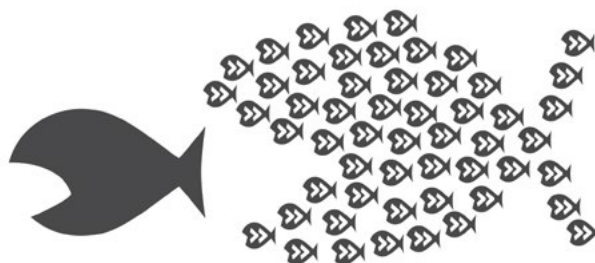

STROOMVERSNELLERS

www.stroomversnellers.org
info@stroomversnellers.org

IG: @stroomversnellers
FB: TrainerscollectiefStroomversnellers
TW: @stroomversnel

**SAMEN LEREN
DE WERELD TE VERANDEREN**

Iconen:
Fabio Nucatolo
Yasmin Perez Avilez
via The Noun Project

Deze publicatie kwam tot stand dankzij steun van:

